НАЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА МИТНИЧЕСКИТЕ АГЕНТИ

София 1336
ул. Андрей Германов 11
тел. +359 2 9845118
noma@noma.bg

Изх. №10/23.02.2026 г.

До:

Андрей Янкулов

МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО

Адрес: София, ул. „Славянска“ № 1

Електронна поща: priemna@justice.government.bg

Копие:

Диана Боева – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“

Diana.Boeva@justice.government.bg

Даниела Белчина – държавен експерт в дирекция „Съвет по законодателство“

dany@justice.government.bg

Калин Славов – Бизнес интегрити клуб

mbox@transparency.bg

ПОЗИЦИЯ

на Националната организация на митническите агенти (НОМА)

Относно: Проекта на Закон за прозрачност и почтеност в управлението

I. ОБЩА ПОЗИЦИЯ

НОМА принципно подкрепя създаването на законова рамка, която:

-гарантира прозрачност на взаимодействието между институции и представители на интереси;
-създава равнопоставен достъп до процеса на вземане на решения;
-повишава доверието в публичното управление.

Считаме обаче, че в настоящия си вид проектът:

-не създава достатъчно ясни стимули за доброволно и активно регистриране;
-съдържа изключения, които могат да бъдат лесно заобиколени;
-не прави достатъчно ясно разграничение между професионално (платено) представителство на интереси и гражданско участие;

София 1336
ул. Андрей Германов 11
тел. +359 2 9845118
noma@noma.bg

-не въвежда ефективен и симетричен механизъм за контрол върху нерегистрирана дейност.

НОМА подкрепя предложенията на Бизнес интегрити клуб за усъвършенстване на законодателната рамка и предлага следните концептуални и текстови подобрения.

II. ОСНОВЕН ПРИНЦИП – ЯСНО РАЗГРАНИЧЕНИЕ

Законът следва изрично да разграничи:

1. Професионално (платено) представителство на интереси – подлежащо на регистрация и отчетност.
2. Гражданско участие и дейност на неправителствени организации – които не подлежат на регистрация, когато не се осъществяват срещу възнаграждение или по силата на договор за представителство.

При всички случаи следва да се гарантира равнопоставеност на достъпа до институциите при спазване на принципите на прозрачност и отчетност.

III. КОНКРЕТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО ЧЛЕНОВЕ

Чл. 4 – Представител на интереси

Констатиран проблем:

Обхватът е твърде широк и включва потенциално всяка активна неправителствена организация.

Предложение – нова алинея (5):

(5) Професионален представител на интереси е лице, което осъществява представителство на интереси срещу възнаграждение или по силата на договор за услуга.

Чл. 13, ал. 1 – Условия за вписване

Предложение – нова редакция:

(1) На вписване в Регистъра подлежат лицата, които осъществяват професионално представителство на интереси по смисъла на чл. 4, ал. 5.

Така регистрацията се фокусира върху платеното влияние.

Чл. 13, ал. 3 – Изключения

София 1336
ул. Андрей Германов 11
тел. +359 2 9845118
noma@noma.bg

Проблем:

Предвидените изключения създават възможност за формален обход на режима.

Предложение – добавяне на изречение:

Изключенията по т. 2 и т. 3 не се прилагат, когато участието се осъществява срещу възнаграждение или в изпълнение на договор за представителство.

§ 1, т. 1 – „9 контакта за 3 месеца“

Проблем:

Количественият критерий е лесно заобиколим.

Предложение:

Отпадане на количествения критерий и замяна с:

„Редовно по занятие“ означава осъществяване на представителство на интереси по силата на договор или срещу възнаграждение, независимо от броя контакти.

Чл. 17 – Права на регистрираните лица

Предложение – нова ал. 3:

(3) Вписаните в Регистъра професионални представители на интереси имат гарантирано право:

1. на официални срещи по въпроси, свързани с регистрираните от тях области на интерес;
2. на участие в работни групи, когато представляват възложител;
3. да получат писмен отговор на внесено мотивирано становище в разумен срок.

По този начин регистрацията придобива реален смисъл и институционално предимство.

Нов текст – Задължение за институциите

Лицата по чл. 5 следва да осъществяват официални срещи по въпроси, свързани с нормативни актове, с вписани професионални представители на интереси, когато срещата е по инициатива на лице, действащо срещу възнаграждение.

Чл. 14 – Лични данни

София 1336
ул. Андрей Германов 11
тел. +359 2 9845118
noma@noma.bg

Проблем:

Публикуването на ЕГН противоречи на принципа на минимизация на личните данни.

Предложение:

ЕГН/ЛНЧ се събира единствено за целите на идентификацията и не се публикува в публичния интерфейс на Регистъра.

Чл. 21 – Санкции

Предложение – нова алинея:

(4) Длъжностно лице по чл. 5, което умишлено провежда среща с нерегистриран професионален представител на интереси, подлежи на дисциплинарна проверка съгласно приложимото законодателство.

По този начин се въвежда симетрия в режима на отговорност.

IV. ЗАЩИТА НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО

Разпоредбите на този закон не се прилагат спрямо граждани и юридически лица с нестопанска цел, когато те изразяват позиции или участват в консултации, без да действат срещу възнаграждение или по силата на договор за представителство.

Така се гарантира, че законът регулира платеното влияние, без да ограничава гражданската активност.

V. ОБОБЩЕНИЕ

НОМА счита, че целта на закона следва да бъде не ограничаване на достъпа до институциите, а осигуряване на прозрачност и отчетност при упражняването на платено и организирано влияние в процеса на вземане на решения.

За да бъде законът реално работещ и устойчив, той следва:

1. Да регулира професионалното (платено) представителство на интереси, без да създава пречки пред гражданската активност и свободата на сдружаване.
2. Да създаде ясни и предвидими стимули за доброволно регистриране чрез гарантирани права и институционален достъп.
3. Да въведе симетрични задължения както за представителите на интереси, така и за лицата, заемащи публични длъжности.
4. Да минимизира възможностите за формален обход чрез прекомерно широки изключения или лесно заобиколими критерии.

НАЦИОНАЛНА ОРГАНИЗАЦИЯ НА МИТНИЧЕСКИТЕ АГЕНТИ

София 1336
ул. Андрей Германов 11
тел. +359 2 9845118
noma@noma.bg

Убедени сме, че чрез прецизиране на дефинициите, изчистване на режима на регистрация и въвеждане на балансирани задължения за всички участници в процеса може да бъде създадена ефективна и устойчива нормативна рамка.

гр. София,
23.02.2026 г.

С уважение:
Елена Лалова, изпълнителен директор на УС НОМА

Elena Lyubomirova Lalova
Digitally signed by Elena Lyubomirova Lalova
Date: 2026.02.25 11:58:32 +02'00'